

DOMSTOL

ADMINISTRASJONEN

Utenriksdepartementet
Postboks 8114 Dep
0032 OSLO

Deres ref
11/03822-20

Vår ref.
201200330-3

Saksbehandler
Klaus R. Kristiansen
73 56 71 24

Dato
28.02.2012

HØRING – UTREDNING OM VALGFRI PROTOKOLL TIL FN'S KONVENSJON OM ØKONOMISKE, SOSIALE OG KULTURELLE RETTIGHETER – MULIGE VIRKNINGER AV NORSK TILTREDELSE

Det vises til Utenriksdepartementets høringsbrev av 16. januar 2012 vedrørende advokat Henning Harborgs utredning "Valgfri protokoll til FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter – mulige virkninger av norsk tiltredelse".

Domstoladministrasjonen er ikke tatt med på Utenriksdepartementets høringsliste, og høringsbrevet ble oversendt til oss fra Justisdepartementet 17. februar 2012.

Domstoladministrasjonen har det overordnede administrative ansvaret for domstolene i Norge. På denne bakgrunn ønsker vi å uttale oss om de økonomiske og administrative konsekvensene for domstolene. Vi ser at det også kan reises prinsipielle spørsmål om hvorvidt man bør rettsliggjøre de rettighetstypene ØSK regulerer, men vil ikke behandle dette nærmere.

Dersom Norge tiltrer den aktuelle tilleggsprotokollen, vil konvensjonen og komiteens avgjørelser sannsynligvis få større rettskildemessig betydning enn i dag. Konvensjonen og konvensjonsorganenes praksis vil bli påberopt i større grad enn i dag, og domstolene må på vanlig måte ta stilling til hvilken betydning disse kildene skal ha i den konkrete sak. Norske domstoler håndterer allerede internasjonale rettskilder i en rekke sakstyper, og tiltredelse til tilleggsprotokollen vil sannsynligvis medføre endringer av særlig praktisk eller økonomisk betydning på dette punktet.

Utredningens kapittel 10 går etter Domstoladministrasjonens oppfatning ikke langt nok inn i problemstillingen knyttet til nasjonal prøving av rettigheter eller krav før de bringes inn for konvensjonsorganene ved individklage. Det bør avklares hvor langt plikten til å bruke nasjonale prøvingsmuligheter går i forhold til konvensjonen, og det bør utredes hvilke nasjonale organer som kan og bør stå for denne prøvingen. Det kan etter vår oppfatning

ikke uten videre legges til grunn at nasjonal prøving av alle krav som framsettes under henvisning til ØSK bør behandles av domstolene.

I utredningens punkt 10.3 spør utrederen om tiltredelse til tilleggsprotokollen vil medføre at det må lempes på kravene i tvisteloven § 1-3. Bestemmelsen setter krav til søksmålgjenstand, partstilknytning og søksmålssituasjon som må være oppfylt for at domstolen skal kunne ta en sak under behandling. Hensikten med regelen er å sikre at sakene som bringes inn for domstolene gjelder rettslige spørsmål med aktuell interesse for partene i saken. Domstolenes primære oppgave er å avgjøre tvister om konkrete krav og rettigheter, og avgrensningene i tvisteloven § 1-3 er utformet for å ivareta dette.

En del av rettighetene som defineres i ØSK er ideelle, og av en art som ikke er gjenstand for domstolsprøving i Norge. Etter vår oppfatning er disse rettighetene ikke egnet for domstolsprøving, og det er prinsipielt riktig at de ikke blir prøvd direkte av domstolene. Avgrensningene i tvisteloven § 1-3 er hensiktsmessig og bør ikke endres. Selvstendig prøving av rettigheter eller krav som i dag faller utenfor tvisteloven § 1-3, bør etter en eventuell tiltredelse til tilleggsprotokollen legges til andre organer enn domstolene.

Konvensjonens regler om ideelle rettigheter vil uansett ha relevans ved prøving av saker som faller innenfor tvistelovens virkeområde, selv om de ikke kan gjøres til gjenstand for selvstendig søksmål. De vil eksempelvis kunne være støtteargumenter eller tolkningsfaktorer i forhold til mer konkrete rettighetsspørsmål som prøves for domstolene. Vi utelukker heller ikke at enkelte bestemmelser i ØSK hjemler så konkrete rettigheter eller krav at de kan prøves etter dagens regler.

Med hilsen

Willy Nesset
avdelingsdirektør

Klaus R. Kristiansen
seniorrådgiver

(Sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.